

ЗМІСТ

СЛОВО ПРО ЮВІЛЯРА

<i>Опря А.В.</i> Вагомий слід на ниві історичної науки та вищої освіти (до 100-річчя від дня народження професора П. Ф. Лаптіна)	8
<i>Копилов С.А.</i> Академік Е.О. Космінський і доцент П.Ф. Лаптін: штрихи наукової співпраці.....	22
<i>Лаптин П.Ф.</i> Проблемы общины в трудах А.Я. Ефименко	33
<i>Лаптин П.Ф.</i> До 70-річчя з дня народження і 50-річчя трудової діяльності доктора історичних наук, професора Л.А. Коваленка (Доповідь на урочистому засіданні Ради інституту 15 березня 1977 року)..	48
<i>Наукові праці П. Ф. Лаптіна</i> бібліографічний покажчик	52

МЕТОДОЛОГІЯ ІСТОРІЇ, ІСТОРІОГРАФІЯ ТА ДжЕРЕЛОЗНАВСТВО

<i>Кононенко В. П.</i> Верифікація методологічних підходів інтелектуальної історії.....	56
<i>Степанков В. В.</i> Політична еліта: пошук нового підходу до з'ясування її сутності	69
<i>Степанков В.С.</i> Батозька битва у висвітленні українських істориків 40-х рр. ХХ – першого десятиріччя ХХІ ст.....	92
<i>Заводовський А.А.</i> «Несподівана» Україна: польська формула України в «українській» школі польської літератури ХІХ ст.	102
<i>Маркова С.В.</i> Проблеми дослідження української історії 1920-х – початку 1930 рр.: теоретико-методологічний дискурс	110
<i>Гуцал В.А.</i> Старожитності Східної Волині першої половини – середини І тис. н.е. у науковому доробку І.С. Винокура.....	124
<i>Папа І.</i> «Між Сходом та Заходом»: Центрально-східна Європа в середні віки у дослідженнях д-ра Ф. Дворніка.....	135
<i>Забродський М.П.</i> Вітчизняна та зарубіжна історіографія про етнічну ідентичність русинів карпатського регіону у ХІХ – на початку ХХ ст.	146
<i>Білецький П.М.</i> Іноземне підприємництво в Подільській губернії (середина ХІХ – початок ХХ ст.): джерелознавчий аспект.....	154
<i>Теліга А.А.</i> Українське національне відродження на шпальтах газети «Наш шлях»	166
<i>Демичев А.А.</i> Специфика анекдота как исторического источника	174
<i>Паур І.В.</i> Види Кам'янця-Подільського на фотолістівках Г. Шпізмана ...	182

ДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА АРХЕОЛОГІЯ

<i>Якубовський В.І.</i> Про давньоруське городище поблизу с. Михнів на р. Горині: аспект локалізації і археологічних досліджень	193
<i>Нечитайло П.О.</i> До історії печерного монастиря у с. Маліївці	198
<i>Болтанюк П.А.</i> Археологічна розвідка по вулиці П'ятницькій, 10 в м. Кам'янці-Подільському	206

НОВА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

<i>Балушок В. Г.</i> Етнічна відмінність між українцями та білорусами в середньовічно-ранньонові часи	221
<i>Лопачька Н. М.</i> Діяльність Дерманського монастирського суду в кінці XVI – першій половині XVII століть	241
<i>Газін В.В.</i> «Переяславська наступальна операція»: московська політика стосовно козацької України в 1654-1659 рр.	246
<i>Олійник С. В.</i> Галицький чинник у боротьбі російського імператора Миколи I з Європейськими революціями 1848-1849 рр.	265
<i>Сидорук С.А.</i> Соціально-психологічні аспекти виконання рекрутської повинності населенням Правобережної України	273
<i>Михайлик А. О.</i> Зернове виробництво в Правобережній Україні на початку XX ст.	283
<i>Хоптяр Ю.А.</i> Проведення столипінської аграрної реформи в Україні (1906-1916 рр.).	294

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

<i>Донець А.Л.</i> Студентство й українська проблема вищої школи (1917-1919 рр.)	301
<i>Завальнюк О.М.</i> Соціальний захист у політиці українських урядів за Директорії УНР (грудень 1918 – листопад 1919 рр.)	314
<i>Рибак І.В.</i> Депортація розкуркулених селян другої категорії з України у 1930 році: масштаби, характер, наслідки	327

РЕГІОНАЛЬНА ІСТОРІЯ

<i>Михайловський В. М.</i> Хто представляв Подільське воєводство на сеймах Польського королівства у 1493-1548 рр.	336
<i>Берковський В.Г.</i> Соціальна та етнічна структура торговців Волині в XVI – першій половині XVII ст.	347
<i>Перерва В.С.</i> Міжнародний аспект церковного життя Подільської єпархії XIX – поч. XX ст.	360

<i>Філінюк В.А.</i> Наростання криміногенної ситуації у селах Поділля в добу Центральної Ради	369
<i>Старенький І. О.</i> Пам'яткоохоронна діяльність П.В. Клименка на Поділлі в 1918-1920 рр.....	378
<i>Олійник М. П.</i> Здійснення адміністративно-територіальної реформи 1923 року на Поділлі	386
<i>Комарницький О.Б.</i> Громадсько-політична діяльність та матеріальне становище студентів педагогічних технікумів Житомирщини у 30-ті рр. ХХ ст.....	399
<i>Прокончук В.С.</i> Внесок дунаївчан – працівників тилу у перемогу над нацизмом (1944-1945 рр.)	410

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

<i>Сорочан К. С.</i> Про культові речі як предмет торгівлі у Візантії в IV-IX ст. ..	422
<i>Головко О.Б.</i> Константинополь і Галич: проблема оцінки політичних взаємин наприкінці XII – на початку XIII ст.	430
<i>Кравчук О.М.</i> Нова Європа. Слов'янська точка зору Томаша Масарика як чехословацька політична програма.....	445
<i>Боровець І.І.</i> У полоні безвиході словацька держава у період вересня 1944 – березня 1945 рр.	459
<i>Нечитайло В.В.</i> Співробітництво сільськогосподарських підприємств України із суб'єктами економічної діяльності зарубіжних країн	478
<i>Мотрук С.М.</i> Українці Чехії: історичні традиції, сучасне становище та перспективи етнокультурного розвитку.....	485

РЕЦЕНЗІЇ

<i>Григоренко О.П.</i> Земський Ю.С. Польська, російська та українська еліти в змаганнях за Правобережну Україну середини XIX ст. – Хмельницький, 2011. – 350 с., іл.	504
Коротко про авторів	508